

zatímního opatření podle §u 390 ex. ř. zřízená a v tomto případě ručí za tyto útraty jistota Drem Leopoldem F-em složená, ježto byla zřízena podle uvedeného §u. Námítka, že prý o újmách majetkových z prozatímního opatření nelze v tomto případě vůbec mluvit, ježto prozatímní opatření nebylo vykonáno, nesrovnává se se stavem věci. Navržené prozatímní opatření podle §u 382 čís. 6 ex. ř. bylo povoleno usnesením ze dne 30. března 1925 a bylo dne 10. dubna 1925 v pozemkové knize (§ 384 ex. ř.) poznamenáno. Prozatímní opatření tedy bylo vykonáno. Okolnost, na kterou se v dovolacím rekursu poukazuje, že vykonané prozatímní opatření stalo se později bezúčinným a nezabránilo zcizení nemovitosti, že tedy nemělo zamýšleného výsledku, netýká se povinnosti k náhradě podle §u 394 ex. ř. a nemá pro ni významu. Ohledně prvního bodu, proti němuž dovolací rekurs směřuje, oprávnění dovolacímu rekursu přiznati tedy nelze. Co se týká toho, že jistota Drem Leopoldem F-em za navrhovatele zřízená ručí za útraty odpůrci řízením o prozatímní opatření vzniklé přes to, že Dr. F. vyhradil si k složenému penízi vlastnictví a že složil jistotu s omezením, že má ručiti jen za újmy, které by vznikly ze záповědi zcizení, zastavení nebo zatížení odpůrcovy nemovitosti, dovedil toto ručení zcela případně a správně rekursní soud, pročez stačí v tomto bodě poukázati na důvody napadeného usnesení, jež dovolací soud sdílí a jež dovolacím rekurssem nebyly nikterak vyvráceny.

Čís. 6942.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Rozvrh přejímací ceny děje se podle zásad exekučního řízení, jinak však zůstává řízení řízením nesporným.

Připojil-li soudce v usnesení, jímž položil rok k rozvrhu, k výzvě k přihláškám sankci podle §u 210 ex. ř., nelze přihlížeti k nárokům církevních ústavů, jež nebyly přihlášeny (specifikovány). Okolnost, že patronátní břemena pomíjejí na odprodané nemovitosti, není ještě důvodem, by nemohla býti přikázána z přejímací ceny.

(Rozh. ze dne 30. března 1927, R I 142/27.)

V řízení o rozvrhu přejímací ceny za pozemky přiznané drobným pachtýřům podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., zamítl soud první stolice návrh finanční prokuratury v zastoupení patronátu, by z přejímací ceny před jejím rozdělením byla vyloučena a na úrok uložena přiměřená částka odpovídající hodnotě patronátních závazků jako jistota, která by spolu se zbytkem kmene panství ručila pro budoucnost za řádné plnění patronátních povinností. Důvody: Návrh finanční prokuratury v zastoupení patronátu učiněný,

by z přejímací ceny před jejím rozdělením vyloučena a na úrok uložena byla přiměřená částka odpovídající hodnotě patronátních závazků jako jistota, která by spolu se zbytkem kmene panství ručila pro budoucnost za řádné plnění patronátních povinností, zamítá se proto, že dle rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1849 sb. n. s. patronát co do práv i co do břemen zůstává u kmenového zbytku statku a ohledně nuceně odprodáných pozemků vůbec pomíjí. Ostatně patronát ve vložce čís. 778 desk zemských zapsán není a k listině nedoloženým a číselně neprokázaným nárokům v řízení rozvrhovacím nelze přihlížeti (§ 210 ex. ř.). V pořadí výsadním nebyly žádné nároky přihlášeny. Ohledně knihovně zajištěných církevních a nadačních břemen prohlásila finanční prokuratura, že na tato břemena z rozvrhované podstaty úhrady nežádá. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Rozvrh přejímací ceny má se podle §u 26 zákona o drobných pachttech díti v nesporném řízení podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za vydražené nemovitosti. Soud první stolice také dle §u 209 ex. ř. nařídil rok k jednání o rozvrhu přejímací ceny a usnesením ze dne 30. ledna 1926 vyzval ty, kdož žádají zaplacení svých nároků z rozdělovaných peněz, by své nároky na jistinu, úrocích, nákladech a jiném příslušenství před tímto rokem nebo při něm ohlásili a nejpozději při tomto roku v prvopisu nebo ověřeném opisu předložili listiny, které prokazují jejich nároky, leč by listiny tyto již u soudu byly, jinak by se k jejich nárokům při rozvrhu toliko potud přihlédalo, pokud z veřejné knihy jde na jevo, že jsou po právu a k uspokojení způsobilé. Finanční prokuratura však nároky jednotlivců jménem patronátu nepřihlásila ani jich hodnotu nevedla, ač jednání o rozvrhu k její žádosti bylo několikrát odročeno, omlouvajíc se tím, že arcibiskupská konsistoř specifikaci patronátních břemen jí dosud neoznámila, a také ani ve stížnosti neuvádí data, z nichž by patronátní data byla zřejma, by soud na základě jich mohl další jednání zařídit. Státní pozemkový úřad k tomu přidržován býti nemůže, nejsa účastníkem patronátních břemen. Soud má sice povinnost, by provedl veškerá potřebná šetření, nemůže však více konati než učinil, vyzvav oprávněné, by nároky své přihlásili a je specifikovali tak, by je soud mohl přikázati. K tomu také poskytl jim soud dostatečnou lhůtu, odročiv několikrát jednání o rozvrhu. Nemůže se přece soudu ukládati větší povinnost a opatrnost než tomu, kdo nároky měl přihlásiti a na věci je nejvíce interesován. Neohlásila-li tudíž finanční prokuratura jménem patronátu jeho nároky a je nespecifikovala tak, by z jejího udání mohly býti přiznány, a tyto také z knihy veřejné nejsou známy, musel první soud míti za to, že církevní ústavy a úřady přikázání jich z přejímací ceny nežádají, spokojující se stejně jako ohledně knihovních břemen církevních jen se zajištěním na zbývajícím kmenovém jmění.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu, opravil však usnesení nižších soudů v ten rozum, že se při rozvrhu přejímacích cen nepřihlíží k nárokům církevních ústavů vyplývajících z patronátních břemen.

D ů v o d y:

Podle názoru nejvyššího soudu nelze sice souhlasiti se soudem rekursním, že prvý soud, když břemena patronátní nebyla přes všecko odročování specifikována, musil míti za to, že církevní ústavy příkázání jich nežádají, neboť když ústavy ty přednesly ústy finanční prokuratury jako své zákonné zástupkyně žádost za další odročení roku k cíli specifikace, daly tím zřetelně na jevo, že příkázání žádají, nicméně rozhodnutí nižších stolic jest úplně správné a to podstatně z důvodu prekluse již prvým soudcem použitého. V podrobnosti má se věc takto: § 26 požadovacího zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., stanoví, že soud rozdělí přejímací ceny podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v exekučním řízení. Exekuční řízení v pravdě to není, protože nejde o exekuci, pročež také starší předpisy, jež mluví o rozdělení náhrady za vyvlastněné nemovitosti, na př. § 34 odstavec druhý zákona o vyvlastnění k účelům železničním ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák. a j., o exekučním řízení nemluví, nýbrž jen o uspokojení nároku podle ustanovení o rozdělení tržeb za nemovitosti v exekuční dražbě prodané. § 47 (1) náhr. zákona stanoví proto přesněji, že rozvrh přejímací ceny za nemovitosti Státním pozemkovým úřadem převzaté děje se sice podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané, avšak v řízení nesporném. Jakkoli jest stylisace cit. §u 26 požad. zák. velmi těžkopádná, přece sotva lze pochybovati, že chce pouze říci, že rozvrh se děje podle zásad daných v exekučním řízení, neboť jí rozuměti jest tak, jakoby zněla i »podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v exekučním řízení prodané«, nechceť zajisté činiti tu výjimku ze všeobecného předpisu §u 17 třetí odstavec, že řízení ve věcech drobných pachtýřů jest řízením nesporným, což je důležité ohledně rekursní lhůty, a jistě odpovídá úmyslu zákonodárce, by lhůta byla čtrnáctidenní a ne osmidenní, jako je v řízení exekučním. Skutečně není tu exekuce a chtíti tedy dáti místo řízení exekučnímu, bylo by anomalií, pro niž není zákonodárského důvodu. Pakse ale jedná o sankci na nepřihlášení nároků. Ale tato otázka, kterou i § 47 náhr. zák. opominul a která by se tedy řešiti musila jen z ostatních předpisů zákonů o pozemkové reformě a z předpisů nesporného patentu (§ 2 čís. 9 a 10), po případě z obdoby a z přirozenosti věci (§ 7 obč. zák.), zde odpadá, protože prvý soudce sankci vskutku dal a to sankci podle § 210 ex. ř. Tento předpisuje, by účastníci vyzváni byl k přihláškám s pohružkou, že by jinak k jich nárokům bylo přihlíženo toliko potud, pokud z veřejné knihy jsou patrný jako po právu existující a k uspokojení způsobilé, a tuto sankci prvý soudce svému vyzvání v usnesení ze dne 30. ledna 1926, jímž položil rok k rozvrhu, připojil a musila se tedy rozuměti i při každém odročení tohoto roku již sama sebou, a proto potom prvý soudce právem v napadeném usnesení nepřihlížel k nárokům církevních ústavů, jež přihlášeny (specifikovány) nebyly, odvolávaje se na preklusi. On ovšem tohoto důvodu užívá jen jako podpůrného a v první řadě zamítá nárok

církevních ústavů z toho důvodu, že patronát co do práv i břemen zůstává u kmenového statku a ohledně nuceně odprodáných pozemků vůbec pomíjí a odvolává se na zdejší rozhodnutí čis. 1849 sb. n. s. Jest sice pravda, že to v tomto rozhodnutí tak stojí a že to je správné, avšak to, že břemena patronátní pomíjejí na odprodané nemovitosti, není ještě důvodem, aby nemohla přikázána býti z přejímací ceny, a že mohou, to dostatečně jasně naznačil nejvyšší soud, ač to nebylo předmětem stížnosti v témže rozhodnutí č. 1849, odkázav finanční prokuraturu s jejím prohlášením, že chce hájit zájmy církevního ústavu, právě na rozvrh přejímací ceny a příslušná ustanovení požadovacího zákona (§§ 21, 19, 26 a 23), jež o rozvrhu jednájí, k čemuž doložiti dlužno, že § 24 téhož zák. výslovně stanoví zásadu *pretium cedit in locum rei*. Tento mylný důvod prvního soudce bylo tedy k zamezení dalších nedorozumění výslovně vymýtití, tím spíše, ježto stále se to ještě opakuje, že nižší stolice nebo strany podkládají tomu kterému rozhodnutí nejvyššího soudu v pozemkové reformě následkem složitosti právní otázky a nedosti pozorného a přemýšlivého čtení nesprávný, zhusta, jako shora první soudce, docela opačný smysl. Tato nepozornost zavinila také, že finanční prokuratura založila vývody své stížnosti na mylném předpokladu, že jde o pozemky Státním pozemkovým úřadem převzaté, ukládá Státnímu pozemkovému úřadu péči o kvotu patronátních břemen na oddělené pozemky připadající a odvolává se na zdejší rozhodnutí R I 395/26 (nyní též již uveřejněné pod čís. 6163 sb. n. s.) a na náhradový zákon, což vše sem vůbec nepatří, ježto jde o pozemky přiznané drobným pachtýřům. Důvodem není tedy, že by nároky, o něž jde, neexistovaly a že by proto návrh na jejich přikázání bylo zamítnouti, jak první soudce učinil, nýbrž že jsou prekludovány, a že se k nim tedy nepřihlíží, což napraveno opravou výroku prvního soudce rekursním soudem potvrzeného. Rozdíl není pouze formální, nýbrž má význam i materiální. Kdyby na př. jakýkoli nárok ať z hypoteční pohledávky neb z reálného břemene byl následkem nepřihlášení zcela neb z části prekludován z přikázání z přejímací ceny, tedy tím ještě nepomíjí, pak-li opravdu existuje; nýbrž trvá dále proti osobnímu dlužníku a může na něm býti vymáhán. Že by snad doba mezi prvním a posledním rozvrhovým rokem, t. j. od 26. února do 23. listopadu 1926 nebyla dostatečnou lhůtou ku podání specifikace, stížnost ani nesnaží se dolíčiti, neudávajíc nijak, že a jaké konkrétní překážky vadily úkol v té době provést.

Čís. 6943.

Okresní správní komise (v Čechách) nemůže se domáhati pořadem práva na obci náhrady ošetrovacích příspěvků na chudého příslušníka obce ve svém sirotčinci.

(Rozh. ze dne 30. března 1927, R I 195/27.)